

POŻOGA W PUSZCZY AMAZOŃSKIEJ NA ZOBRAZOWANIACH SATELITARNYCH

Zgodnie z pomiarami brazylijskiego państwowego instytutu badań kosmicznych INPE, liczba tegorocznych pożarów na jego rodzimym terytorium wzrosła o 83 proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku - przede wszystkim na terenie Amazonii. Skalę klęski bezpośrednio ukazują zdjęcia satelitarne i projekcje, udostępniane przez kolejne światowe agencje kosmiczne oraz operatorów systemów obserwacji Ziemi.

Znaczne obszary brazylijskich lasów równikowych są obecnie trawione przez rozsiane i gwałtowne pożary. Wśród głównych przyczyn częstszego i bardziej rozległego ich występowania w Brazylii badacze wskazują rabunkowe wylesianie i użytkową degradację, praktyki wypalania roślinności przylegającej do terenów rolno-przemysłowych oraz suszę. Zgodnie z obserwacjami i pomiarami brazylijskiego państwowego instytutu badań kosmicznych INPE (Instituto Nacional de Pesquisas Espaciais), od stycznia do trzech pierwszych tygodni sierpnia w całym państwie zarejestrowano 72 843 pożary, z czego ponad połowę - w rejonie Amazonii. Według statystyk prowadzonych przez INPE głównie na bazie danych satelitarnych, w ostatnich dniach kataklizm dotknął 68 różnych obszarów chronionych na tym terenie.

Szerzej na ten temat: [w tekście red. Jakuba Wiecha na portalu Energetyka24](#)

Rozmiary i zasięg oddziaływania pożarów bezpośrednio obrazują też dane zbierane z wykorzystaniem systemu Copernicus. Europejski program satelitarnej obserwacji Ziemi, utrzymywany wspólnie przez Komisję Europejską i Europejską Agencję Kosmiczną, udostępnił zobrażenia pokazujące rozkład aerozoli, w tym masywnych śladów dymu i tlenku węgla uwalnianych przez płonący las równikowy. Zasięg ich występowania objął znaczną część terytorium Brazylii i okolicznych państw - zwłaszcza Peru, Boliwii i Paragwaju.

The ongoing forest fires in the [#AmazonRainForest](#) are deeply worrying. We are in touch with the Brazilian and Bolivian authorities, and stand ready to assist in any way we can - for example by activating our [@CopernicusEU](#) satellite mapping systems. pic.twitter.com/kEQEwRdbGu

— European Commission (@EU_Commission) [August 23, 2019](#)

Podobny przykład stanowią zdjęcia przedstawione przez NASA, na których widać wyraźne i liczne ogniska występowania pożaru Puszczy Amazońskiej. Są one rozsiane na znacznym obszarze, emitując gęste i obfite (dobrze widoczne z orbity) kłęby dymu, rozpościerające się na dystansie setek kilometrów.

W tle bardzo trudnej sytuacji pożarowej w Brazylii, agencja INPE ostrzegała, że w czerwcu br. tempo wylesiania wzrosło o 88 proc. w porównaniu z odpowiadającym momentem roku poprzedniego. Podobnie w lipcu br. skala wylesiania okazała się być prawie cztery razy wyższa niż w tym samym miesiącu roku ubiegłego.

Požary w Amazonii - sytuacja z 11 sierpnia 2019 roku. Fot. NASA [earthobservatory.nasa.gov]

Komunikaty INPE spotkały się jednakże z negatywną reakcją urzędującego prezydenta Brazylii, Jaira Bolsonaro, który zarzucił tej państwowej instytucji fałszowanie danych i domagał się, by instytut konsultował z rządem publikowane materiały, aby uniknąć "złej reklamy dla Brazylii". Doszło także do dyscyplinarnej zmiany na stanowisku prezesa INPE.

Czytaj też: [Kosmiczni jasnowidze. Satelity pomogą przewidzieć susze i pożary](#)

Cytowany przez agencję Reutera przedstawiciel brazylijskiej agencji kosmicznej, Alberto Setzer zaznaczył, że w Amazonii tego roku nie dochodzi do żadnych nadzwyczajnych zjawisk pogodowych, w związku z czym nie można znacznego wzrostu skali pożarów wytłumaczyć wyłącznie porą suchą czy zjawiskami naturalnymi. Jak podkreślił, pora sucha stwarza jedynie sprzyjające warunki dla rozprzestrzeniania się ognia, ale za samo zaistnienie pożaru odpowiedzialny jest człowiek, celowo lub przypadkowo.

Pożary w Amazonii - sytuacja z 13 sierpnia 2019 roku. Fot. NASA [earthobservatory.nasa.gov]

O doprowadzenie do występowania wzmożonych pożarów winą obarcza przede wszystkim brazylijskich właścicieli ziemskich i hodowców bydła jedna z organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony lasów Ameryki Południowej, Instytut Badań Środowiskowych Amazonii (IPAM). "Ma to związek z wylesianiem, a nie większą suszą, jak można by podejrzewać" - podano w komunikacie organizacji pozarządowej.

Jak podkreśla z kolei hiszpańska agencja EFE, występujące w ostatnich latach pożary lasów w Brazylii są najgorsze w historii prowadzonych dotąd pomiarów. Podkreśla przy tym, że na terytorium Brazylii znajduje się ponad 60 proc. obszaru Puszczy Amazońskiej.

Nieprzypadkowo określane mianem "płuc Ziemi", amazoński las równikowy dostarcza atmosferze (według różnych oszacowań) blisko 6-10 proc. wchodzącego w jej skład tlenu. Oprócz tego jest ostoją bioróżnorodności i miejscem przetrwania wielu unikalnych gatunków roślin oraz zwierząt - jego istnienie ma krytyczne znaczenie dla bezpieczeństwa klimatycznego i kondycji całego planetarnego ekosystemu.

Źródło: PAP/NASA/CopernicusEU/Komisja Europejska